

Õiguslik arvamus

Erakonnale Isamaa 25.11.2025 esitatud kahtlustuse kohta

Margus Kurm, 05.12.2025

1. Kokkuvõte

25.11.2025 esitas Keskkriminaalpolitsei erakonnale Isamaa (all: Isamaa) kui juriidilisele isikule KarS § 402¹ lg 2 järgi kahtlustuse keelatud annetuse vastuvõtmises (all: kahtlustus). 26.11.2025 palus Isamaa peasekretär Andres Metsoja minult kahtlustuse kohta õiguslikku hinnangut.

Leian, et kahtlustus on põhjendamatu, kuna kahtlustuse tekstis esitatud teokirjeldus ei vasta KarS 402¹ lg 2 sätestatud kuriteo tunnustele. Isamaalised MTÜ-ga seotud inimeste tegevus sellisena, nagu seda on kahtlustuses kirjeldatud, ei ole käsitletav teenusena erakonnaseaduse § 12³ lg 1 mõttes. Samuti ei võimalda kahtlustuses kirjeldatud asjaolud väita ei seda, et keelatud annetus võeti vastu ega ka seda, et teenusena nimetatu oleks olnud Isamaa huvides.

Analüüs põhineb 3-leheküljelisel kahtluste tekstil (vt lisa). Ühtegi tõendit ma näinud ei ole, samuti ei ole ma küsinud asjaosaliste selgitusi. Samas, tõendid ei puutu antud juhul ka väga asjasse, kuna ma leian, et kahtlustuses kuriteona kirjeldatud tegu ei ole kuritegu KarS § 402¹ mõttes.

2. Analüüsi lähtealused

2.1 Sissejuhatus

Juriidilise isiku vastutus Eesti karistusõiguses oli kuni 01.11.2023 jõustunud muudatusteni (s.o valdav enamus kahtlustuses nimetatud perioodist) derivatiivne, mis tähendab, et juriidilisele isikule sai omistada üksnes kuriteo, mille on juriidilise isiku huvides pannud toime juhatuse liige, juhtivtöötaja või muu pädev esindaja. See tähendab, et juriidilise isiku vastutuse küsimust on mõtet analüüsida alles pärast seda, kui on tuvastatud, et mõni inimene on pannud toime KarS § § 402¹ lg 1 sätestatud teo.

Iga kuritegu KarS-s on kirjeldatud läbi objektiivsete ja subjektiivsete koosseisutunnuste. Lihtsustatult öeldes on objektiivsed tunnused need, mille kaudu kuritegu välismaailmas avaldub. Subjektiivne koosseis kajastab aga seda, kuidas teo toimepanija oma teosse suhtus.

2.2 KarS § 402¹ objektiivne koosseis

KarS § 402¹ sätestatud kuriteo objektiivse koosseisu analüüsimisel tuleb vastata neljale küsimusele:

- 1) kas tegemist oli annetusega;
- 2) kas selline annetus oli keelatud;
- 3) kas annetuse rahaline väärtus oli vähemalt 40 000 eurot;
- 4) kas annetus võeti vastu.

Kui kasvõi üks vastus on eitav, on inimese vastutus välistatud. Annetus ja selle keelatus on viitelised koosseisutunnused, mis tähendab, et nende üle tuleb otsustada erakonnaseaduses sätestatud reeglite alusel. Summa tuleneb KarS §-st 12¹, mis määratleb suure ulatuse määrana 40 000 eurot. Annetuse vastuvõtmine on kirjeldav tunnus, mille sisustamisel tuleb lähtuda karistusõiguse tõlgendamise üldistest reeglitest. Annetuse vastuvõtmine on võimalik nii tegevuse kui tegevusetusega.

2.3 KarS § 402¹ subjektiivne koosseis

KarS § 402¹ sätestatud keelatud annetuse subjektiivne koosseis eeldab tahtlust kõigi koosseistunnuste suhtes. See tähendab, et annetuse heakskiitnud inimene peab aru saama nii sellest, et tegemist oli annetusega, kui sellest, et annetus oli erakonnaseaduse alusel keelatud. Kui inimene ekslikult arvas, et konkreetne teene (või mis iganes) ei ole annetus või et see on lubatud, on tegemist koosseisueksimusega, mis tähendab, et isik ei pannud tegu toime tahtlikult (vt § 17 lg 1).¹

2.4 Juriidilise isiku vastutuse lisaeldused

Kui keelatud annetuse vastuvõtmist soovitakse omistada juriidilisele isikule, tuleb lisaks küsida:

- 1) kas teo toime pannud inimene oli juhatuse liige, juhtivtöötaja või pädev esindaja;
- 2) kas tegu oli toime pandud juriidilise isiku huvides;
- 3) kas juriidilisel isikul oli võimalik punktis 1 nimetatud isiku tegu vältida.

Kui kasvõi üks vastus on eitav, on erakonna vastutus välistatud, sõltumata sellest, mis saab teo toime pannud inimesest. KarS § 14 lg 1 kohaselt saab juriidilisele isikule omistada tema organi, organi liikme, juhtivtöötaja ja pädeva esindaja tegusid.

Juriidilise isiku huvi on objektiivne koosseisutunnus², mis tähendab, et selle suhtes peab olema teo toimepanijal tahtlus. Juhatuse liige või muu pädev esindaja peab aru saama, et tema tegu teenib juriidilise isiku huve. Huvina on vaadeldav igasugune otsene või kaudne varaline või moraalne kasu, mida juriidiline isik õigusvastase teo toimepanemisest sai või võis saada.³

Teo vältimatuse instituut on sätestatud KarS §-s 37¹ ning selle eesmärk on kaitsta kriminaalvastutuse eest selliseid juriidilisi isikuid, kus on olemas vajalikud kontrollimehhanismid ehk mis on teinud omalt poolt kõik, et nende juhatuse liikmed või muud esindajad järgiksid seadusi.⁴

3. Objektiivne koosseis kahtlustuses

3.1 Tõlgendamine karistusõiguses

Määratletuse põhimõtte kohaselt peab kuriteona karistatav tegu olema seaduses kirjeldatud sedavõrd täpselt, et igal inimesel on võimalik mõistliku pingutusega aru saada, milline käitumine on karistatav ja milline mitte. See, karistusõiguse aluspõhimõtte seab karistusõiguse rakendamisel õigusnormide tõlgendamisele rangemad reeglid, kui kehtivad teistes õiguse valdkondades. Karistusõiguses ei ole lubatud laiendav tõlgendamine ega analoogia (KarS § 1 lg 4).⁵ Kui karistusnormi rakendamisel tuleb tõlgendada mõne teise õiguse valdkonna norme, kehtivad rangemad reeglid ka nende normide tõlgendamisel. Näiteks, viiteliste karistusnormide (nagu on ka § 402¹) puhul peab viitava normi ja viidatud normi kooslugemisel olema igaühele mõistliku pingutusega selge, milline tegevus on õiguspärane ja milline karistatav.⁶

¹ Samas, § 17 komm 3.2.

² Samas, § 14, komm 9.2.

³ Samas, § 14 komm 9.3.

⁴ Samas, § 37¹ komm 3.

⁵ Vt nt RKKo nr 4-17-4621, p 14; RKKo nr 3-1-1-117-16 p 27.

⁶ Vt nt Euroopa Inimõiguste Kohtu Suurkoja vastus Armeenia konstitutsioonikohtu vastavale päringule, punkt 74, *Request no. P16-2019-001*, 29.05.2020

3.2 Annetus

Nagu ülal mainitud, mõiste „annetus“ sisustamisel tuleb lähtuda erakonnaseadusest. Selle § 12³ lg 1 kohaselt on annetus „erakonna tegevuse toetamiseks erakonnale või erakonna liikmele loovutatav rahaliselt hinnatav hüve, sealhulgas teenus, kuid välja arvatud vabatahtlik töö.“ Mis on teenus, seda erakonnaseadus ei täpsusta. Järelikult tuleb sõna „teenus“ tõlgendamisel lähtuda selle tavapärasest tähendusest.

Kahtlustuse kohaselt tegi Isamaale annetuse Isamaalised MTÜ (all: MTÜ), kelle nimel tegutsesid Parvel Pruunsild, Tõnis Palts, Kaspar Kokk, Juhani Jääger, Mart Maastik ja Andres Luus. Kuna kogu MTÜ tegevus oli suunatud üksnes erakond Isamaa tegevuse toetamiseks, siis on MTÜ kogu tegevus alates perioodil 19.11.2020 kuni 03.04.2024 loetud üheks teenuseks, mille Isamaa juhatuse liikmed Kaspar Kokk, Juhani Jääger, Mart Maastik ja Andres Luus tervikuna vastu võtsid. Kuna MTÜ tegevuskulud nimetatud ajaperioodil olid 110 234,09 eurot, siis on annetuse suureseks loetud 110 234,09 eurot.

Erakonnaseaduses ega üheski teises seaduses ei ole sätet, mis ütleks, et kui mingi vabaühenduse tegevus on mõeldud mingi erakonna toetamiseks, siis tuleb või võib vabaühenduse kogu tegevuse lugeda erakonnale osutatud teenuseks või hüveks. Järelikult, selline tegevuse ja teenuse samastamine on prokuratuuri tõlgendus. Väidan, et selline tõlgendus väljub sõna „teenus“ tavapärasest tähendusväljast, ehk tegemist on laiendava tõlgendusega, mis karistusõiguses ei ole lubatud.

Kui inimesed räägivad teenuse osutamisest, siis peavad nad silmas mingit ühetaolistest tegevustest koosnevat sooritust, mis on ajas ja ruumis piiritletud ning millel on klient ja mingi tajutav tulem (produkt). Teenust osutatakse alati kellelegi ja teenuse tulemil on mingit kvaliteet, mille üle saab vaielda ning seda vajadusel parandada. Pääaegu alati kui sõna „teenus“ tavakeeles (või ka õiguskeeles) kasutatakse, tehakse seda koos teenust iseloomustava eesliitega – reklaamiteenus, õigusteenus, kaugkütteteenus, elektrilevi võrguteenus, raviteenus jne. Igal teenuse „liigil“, on oma kindel spetsiifika.

Sõnal „tegevus“ on hoopis laiem tähendus. Rääkides mingi organisatsiooni tegevusest, võib pidada silmas tegevusala, aga ka tegevusalaga otseselt mitteseotud tegevusi, nagu turuosa suurendamist, kommunikatsiooni, arendust, sotsiaalseid tegevusi jne. Tegevusi tehakse ka iseenda tarbeks, mistõttu ei kuulu selle tähendusalasasse immanentselt klient ja kvaliteet.

Kokkuvõttes, sõna „teenus“ on oluliselt kitsama tähendusega kui sõna „tegevus“. Neid kahte terminit samastades on prokuratuur andnud sõnale „teenus“ laiema tähenduse kui sel sõnal on tavakeeles. Järelikult on prokurör KARs § 402¹ objektiivse koosseisu ühte asjaolu tõlgendanud laiendavalt, rikkudes nii karistusõiguse tõlgendamise põhimõtteid. Ühtlasi on prokuratuur läinud vastuollu määratluse põhimõttega, kuna tõlgendus on sedavõrd innovatiivne, et keskmine eesti keelt igapäevaselt kasutav inimene poleks suutnud seda ette näha isegi mitte juristi abiga. Tõlgendus, mis eirab määratluse põhimõtet, on vale tõlgendus.

3.3 Annetuse vastuvõtmine

Kuna kahtlustuses annetusena kirjeldatu pole annetus, pole vaja pikalt peatuda ka küsimusel, kas see oli erakonnaseaduse mõttes keelatud või kas see võeti vastu. Kuna aga ka koosseistunnust „vastuvõtmine“ on prokuratuur tõlgendanud Eesti karistusõiguse mõttes samuti erakordselt uudsel, siis sellel lühidalt siiski peatun. Nagu ülal öeldud, annetuse vastuvõtmine on võimalik nii tegevuse kui tegevusetusega.

3.3.1 Vastuvõtmine tegevusega

Tegevusega vastuvõtmine eeldab tahteavaldust, millega inimene manifesteerib, et ta on annetusest teadlik ja kiidab selle heaks. Manifesteerimiseks võib olla annetuse vastuvõtuakti allkirjastamine, arve tasumine, annetatud raha või teenusena saadud toote kasutuselevõtt jne. Igal-juhul, kui kahtlustus on esitatud tegevusena, tuleb seal ära näidata, millise tahteavaldusega annetus heaks kiideti ja millal seda tehti.⁷

Hüve vastuvõtmine on ka näiteks altkäemaksu võtmise (Kars § 294) koosseisutunnus, mis omab tähendust juhul, kui altkäemaksu kokkulepe on sõlmitud konkludentselt (n.ö vaikimisi tegudega). Näiteks, kui ametniku vastuvõtul käinud isik jätab lahkudes maha pudeli hirmkallist konjakit, ent ametnik annab pudeli kohe asutuse juhile üle, siis ta kuritegu toime ei pane. Pudeli üleandmisega ametnik näitab, et ei soovi seda endale pidada ehk ta ei võta altkäemaksuna mõeldud hüve vastu. Sellest tuleneb muuhulgas, et altkäemaksu andmine ja selle vastuvõtmine peavad olema ajaliselt ja käitumuslikult eristatavad, sest pakutavat altkäemaksu peab olema võimalik ka *mitte vastu võtta*. Sama kehtib keelatud annetuse kohta.

Kahtlustuse kohaselt võtsid MTÜ liikmed Kaspar Kokk, Andres Luus, Juhani Jääger ja Mart Maastik nende enda poolt erakonnale osutatud teenuse kogupaketina vastu sellega, et nad ise olid samaaegselt ka erakonna juhatuse liikmed. Järelikult toimus annetuse tegemine ja vastuvõtmine samaaegselt. Ja kuna teenuseks on loetud MTÜ kogu kolme ja poole aasta tegevus, siis järelikult toimus annetuse vastuvõtmine n.ö jooksvalt.

Kui nõustuda sellise „iseenesliku“ vastuvõtmise kontseptsiooniga, siis tuleb nõustuda ka sellega, et kahtlustuses loetletud isikutel (rääkimata erakonnast) ei olnud isegi mitte teoreetilist võimalust annetust mitte vastu võtta. Kuna Kaspar Kokk oli kogu aeg juhatuse liige, siis võttis ta kahtlustuse kohaselt vastu kogu kolme ja poole aasta jooksul MTÜ-lt saadud „teenuse“, sõltumata, kas ta konkreetsest „teenuse osast“ midagi teadis või mitte. Näiteks, kui Andres Luus MTÜ-s midagi tegi, võttis Kaspar Kokk selle „midagi“ ka kohe Isamaa nimel vastu.

See ju tähendab teisiti öeldes seda, et Kaspar Kokal (rääkimata jällegi erakonnast) ei olnudki võimalust kuriteo toimepanemist vältida. Selline järeldus on vastuolus Eesti karistusõiguse aluseks oleva süü põhimõttega, mille kohaselt õigustab isiku karistamist just see, et kuigi isikul oli võimalus käituda õiguspäraselt, otsustas ta omal vabal tahtel õigusvastase käitumise kasuks. Kui vaba otsustusruumi ei ole, on tegu automaatse vastutusega, mis on süül põhineva vastutuse vastand. Väidan, et ühetegi kuriteokoosseisu KarS-i eriosas ei tohi tõlgendada viisil, mis toob inimesele kaasa süü põhimõtet eirava automaatse vastutuse. Selline tõlgendus ei saa olla õige.

Kokkuvõttes väidan, et kahtlustusest, millega omistatakse inimesele keelatud annetuse vastuvõtmine, peab olema aru saada, millise tahteavaldusega ja millal ta annetuseks loetava konkreetse hüve vastu võttis. Kahtlustus, mille kohaselt „võttis inimene kolme aasta jooksul kogu aeg kuskil midagi vastu“ ei ole arusaadav ning selline teokirjeldus ei vasta KarS § 402¹ sätestatud koosseisule. Rõhutan, et selge peab olema konkreetse inimese konkreetne tahteavaldus, sest juriidilisele isikule saab süütegu omistada alles pärast seda, kui füüsilise isiku süütegu on tuvastatud.

⁷ Manifesteerimise kohta vt näiteks KarS kommenteeritud väljaanne, § 201, komm 6.

3.3.2 Vastuvõtmine tegevusetusega

Annetuse vastuvõtmine tegevusetusega tähendab seda, et erakonna nimel tegutsev inimene, kellel on erakonnaseaduses § 12⁴ lg 1 sätestatud keelatud annetuse tagastamise kohustus, jätab selle täitmata. Kuna kahtlustuses on vastuvõtmine kirjeldatud (õigemini seda on püütud kirjeldada) tegevusena, ei ole võimalik kahtlustust tegevusetusdeliktina analüüsida. Mul pole mõtet hakata oletama, keda prokuratuur võib pidada inimeseks, kel erakonnas Isamaa lasus kohustus annetusi hinnata ja vajadusel tagasi lükata.

Samas on aga tuleviku mõttes oluline tähele panna, et juriidilise isiku tegevusetusdelikti struktuur muutus 01.11.2023. Sellest ajast alates saab juriidilisele isikule tegevusetust omistada ka siis, kui ühtegi tegutsemiskohustusega füüsilist isikut ei suudeta tuvastada (vt § 14 lg 2 kehtiv redaktsioon). Seega, alates 01.11.2023 saab öelda, et erakond vastutab keelatud annetuse tagastamata jätmise eest, sõltumata sellest, kes annetuste hindamise eest vastutavaks oli määratud, või kas keegi üldse oli. Oluliselt lühem periood (5 kuud 3,5 aasta asemel) tähendab aga suure tõenäosusega seda, et annetuse summa jääb alla suure ulatuse määra. Ühesõnaga, kui prokuratuur kavatseb kahtlustust muuta selliselt, et erakonnale omistatakse vastuvõtmine tegevusetusega, siis kriminaalmenetluses seda teha ei saa.

4. Juriidilise isiku vastutuse lisatingimused kahtlustuses

4.1 Pädevad isikud

Kuna ma leian, et ükski inimene ei ole KarS § 402¹ sätestatud kuritegu toime pannud, siis poleks põhjust ka pikalt analüüsida juriidilise isiku vastutuse lisatingimusi. Aga jällegi, tulevikku silmas pidades on oluline mõnda teemat siiski käsitleda.

Nagu ülal öeldud, juriidilisele isikule saab omistada füüsilise isiku kuriteo juhul, kui see inimene on kas juhatuse liige, juhtivtöötaja või pädev esindaja. Kuna Kaspar Kokk, Juhani Jääger, Mart Maastik ja Andres Luus olid kahtluses nimetatud perioodil Isamaa juhatuse liikmed, siis põhimõtteliselt võib nende tegu tuua kaasa erakonna vastutuse. Seda aga ainult juhul, kui kuritegu oli toime pandud erakonna huvides ja see tegu oli erakonna jaoks vältitav.

4.2 Juriidilise isiku huvi

Juriidilise isiku huvina võib vaadelda igasugust varalist või mittevaralist kasu. Siinkohal on aga olulised kaks aspekti. Esiteks peab kahtlustusest selgelt nähtuma, mil moel juhatuse liikme tegu juriidilise isiku huve teenib.⁸ Leian, et analüüsiv kahtlustus seda tingimust ei täida. Prokuratuur on küll korduvalt öelnud, et MTÜ tegevus oli Isamaale kasulik, kuid ühelgi juhul ei ole selgitatud, milles see kasu seisnes. Õigupoolest, nagu eelpool näidatud, pole kahtlustus üldse avatud, milliseid konkreetseid teenuseid Isamaale osutati. Kuna ma ei tea, mida või keda reklaamiti, milliseid andmeid ja mis eesmärgil analüüsiti või mida MTÜ üldse tegi, siis on võimatu analüüsida ka seda, kas need reklaamid, analüüsid ja MTÜ muu tegevus oli Isamaale kasulik või mitte. Juriidilise isiku huvi puudutavat debatti ei ole nii üldsõnalise kahtlustuse pinnalt võimalik pidada.

Huvi ei saa tuletada üksnes sellest, et MTÜ eesmärgiks oli edendada maailmavaadet, mis ühtlasi oli ka Isamaa maailmavaade. See, et ühe maailmavaatelise vabäühenduse või mõttekoja tegevus on kasulik

⁸ Vt nt RKKK nr 3-1-170-05 ja 3-1-1-71-05.

sarnase maailmavaatega erakondadel, on paratamatu. Kui selline vabaühendus teeb oma tööd hästi, siis on paratamatu ka see, et sarnase maailmavaatega erakonnad saavad juurde valijaid ja liikmeid. See aga ei tähenda, nagu saaks ühe maailmavaatelise vabaühenduse tegevust pidada mõne erakonna huvide teenimiseks karistusõiguse mõttes. Selline tõlgendus piiraks lubamatult põhiseaduse §-des 45 ja 48 sätestatud väljendusvabadust, mis on vaba ja demokraatliku ühiskonnakorralduse alus.

Erakonna huvides tegutsemisest karistusõiguse mõttes saab rääkida üksnes selgelt piiritletud tegudest (teenustest) tuleneva konkreetset piiritletud kasu puhul. Kui lubada üldistusi stiilis „kõik mis nad tegid, oli suures pildis erakonnale kasulik“, muutuks kriminaalvastutus prognoosimatuks ehk tekiks jälle vastuolu määratletuse põhimõttega.

Teiseks tuleb arvestada, et juriidilist isikut ei saa samastada selle juhatuse liikmega. Riigikohus on korduvalt öelnud, et juriidilise isiku huve teenivaks ei saa pidada tegu, mille juhatuse liige on toime pannud oma isiklikes huvides või kolmanda isiku huvides.⁹

Ajakirjanduses on väidetud, et Isamaalised MTÜ toetas erakonna sisevalimistel konservatiivsemalt meelestatud kandidaate. Kui nii, siis järelikult oli MTÜ tegevus mitte Isamaa kui erakonna, vaid üksikute Isamaa liikmete huvides. Sisevalimiste kontekstis ei ole erakonnal mingit huvi, huvid on valmistel kandideerivatel liikmetel. Ebaloogiline on ju väita, et erakonna huvi oli see, et võidaksid ühed, aga mitte teised kandidaadid. Erakond on maailmavaate mõttes see, milliseid on nende organitesse valitud liikmete vaated. Järelikult, kui MTÜ tegevus oli sisevalimiste valguses kasulik mõnele Isamaa liikmele, siis ei teeninud MTÜ tegevus mitte erakonna, vaid selle konkreetse liikme huve.

4.3 Teo vältimatus

Pädeva isiku teo vältimatus juriidilisele isikule (§ 37¹) on uus instituut, mis lisati 2014 karistusõiguse revisjoni käigus ja mille kohta ei ole Riigikohus teinud veel ühtegi otsust. Instituudi eesmärk oli tugevdada süüühimõtet kinnipidamist karistusõiguse juriidiliste isikute valdkonnas.¹⁰ Nagu ülal selgitasin, süüühimõtet põhinev karistusõigus ei salli automaatset vastutust. Kui isikul puudub valikuvõimalus ehk tegu oli tema jaoks vältimatu, siis ei ole ta süüdi.

Juriidilise isiku puhul loetakse vältimatuks neid juhatuse liikme tegusid, mida viimane pani toime oma pädevust ületades või organisatsiooni sise-eeskirju ja/või põhimõtteid eirates. Mõte on selles, et kui juriidiline isik on loonud reeglid ja kontrollmehhanismid õigusrikkumiste vältimiseks, siis ei saa ta organisatsioonina vastutada selle eest, kui mõni juhatuse liige või pädev esindaja omast agarusest asub organisatsioone huve edendama õigusvastaste vahenditega. Ühe inimese rumaluse või hoolimatuse pärast ei pea vastutama kogu organisatsioon.

Enne konkreetse juhtumi juurde asumist, üks sissejuhatav märkus veel. Kars § 37¹ esialgne sõnatus ütles, et juriidilisel isikul puudub süü, kui tema *pädeva esindaja* toimepandud tegu oli juriidilise isiku jaoks vältimatu. 01.11.2023 muudatusega laiendati seda põhimõtet ka tegudele, mille olid toime pannud juriidilise isiku juhatuse liige või juhtivtöötaja. Kuna vastutust välistavate isikute ringi laiendati, on tegemist vastutust kergendava muudatusega, mis KarS § 5 lg 2 tulenevalt kehtib tagasiulatuvalt. Käesoleva juhtumi kontekstis tuleb seega lähtuda seaduse tänasest redaktsioonist ehk hinnata, kas erakonnal oli võimalik kahtlustuses loetletud juhatuse liikmete tegu vältida.

⁹ Vt KarS kommenteeritud väljaanne, § 14 komm 9.2.

¹⁰ Samas, § 37¹ komm 1.

Leian, et ei olnud. Nagu punktis 3.3.1 näitasin, kahtlustuse kohaselt toimus keelatud annetuse tegemine ja vastuvõtmine samaaegselt, n.ö jooksvalt. Kui üks juhatuse liige võttis teenuse vastu kohe, kui ta selle osutas, siis polnud isegi teistel juhatuse liikmetel füüsiliste isikutena teoreetilist võimalust seda teenust mitte vastu võtta. Erakonna ametlikul otsustusprotsessil pole aga sellise iseenesliku vastuvõtmise käsitluse juures üldse mingit kohta.

Lisaks väidan, et erakonnas Isamaa olid loodud kontrollmehhanism, mis olid mõeldud juhatuse liikmete rumaluse või agaruse taltsutamiseks. Isamaa põhikirja punkti 24.2 kohaselt on erakonna esindamise õigus erakonna esimehel ja aseesimehel, teistel juhatuse liikmetel aga ainult üheskoos. Järelikult, kui mõni juhatuse liige tegi erakonna nimel mõne tehingu (näiteks tellis ja võttis vastu mõne teenuse), siis ületas ta oma pädevust. Pädevust ületades tehtud tehing ei ole isegi tsiviiliõiguslikult kehtiv, veel vähem saab see päädida erakonna kui terviku kriminaalvastutusele võtmisega.

Ühesõnaga, isegi kui karistusõiguse põhimõtete ja terve mõistuse vastaselt nõustuda, et kahtlustuses nimetatud isikute kahtlustuses kirjeldatud tegevus oli Isamaale kasuliku teenuse osutamine, ei saa Isamaa juriidilise isikuna selle eest vastutada. Isamaa põhikirja kohaselt ei olnud Kaspar Kokk, Juhani Jääger, Mart Maastik ja Andres Luus ei üksinda ega ka kõik koos pädevad erakonna nimel otsuseid vastu võtma.

Allkirjastatud digitaalselt

Margus Kurm

Lisa: kahtlustuse tekst 3 lehel pdf-failina